

Roll no. :
Date :

Duration -
MM - 10

1 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत—

1

- (i) अभिमानि कदापि सुखं न विन्दति ।
(क) अभिमान + इन् (ख) अभिमान + डीप् (ग) अभिमान + इनी (घ) अभिमान + ई
- (ii) विद्या + मतुप् नराः लोत्रे सम्मानं प्राप्नुवन्ति ।
- (iii) बालैः बसयानात् हस्तः बहिः न कर्तव्यः ।
- (iv) सर्वे बालाः स्नेहेन पाल् + अनीयर् ।

- उत्तर - (i) (क) अभिमान + इन्
(ii) विद्यावन्तः
(iii) कृ + तव्यत्
(iv) पालनीयाः

2 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत—

1

- (i) विद्या रूपि धनं सदैव सुखकरं भवति ।
(क) रूप + इनी (ख) रूप + इन् (ग) रूप + डीप् (घ) रूप + ईन्
- (ii) पल + इन् तरवः उद्याने सन्ति ।
- (iii) भामाशाहः अपि धनवान् मन्त्री आसीत् ।
- (iv) बुद्धि + मतुप् सर्वत्र पूज्यते ।

उत्तर - (i) (ख) रूप + इन्

(ii) पलिनः

(iii) धन + मतुप्

(iv) बुद्धिमान्

3 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) लोत्रे दानिनः धन्याः ।

(क) दानि + नः (ख) दा + निनः (ग) दान + इन् (घ) दान + मतुप्

(ii) शक्तिमन्तः एव देशं रक्षन्ति ।

(iii) मुख + ठव् कार्यम् शीघ्रं वुरु ।

(iv) सर्वेषु सम + त्व महनीयम् अस्ति ।

उत्तर - (i) (ग) दान + इन्

(ii) शक्ति + मतुप्

(iii) मौखिकम्

(iv) समत्वम्

4 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) सर्वव्यसनविनाशे दक्षः एव त्यागी ।

(क) त्यज् + इन् (ख) त्याग + इन् (ग) त्याग + ई (घ) त्या + गिन्

(ii) पक्षिणः व'क्षेषु वसन्ति ।

(iii) तौ मार्गे क्रीड् + शत' बालकान् प्रेक्ष्य अवदताम् ।

(iv) मित्रं सर्पेण मारयितुम् इच्छन् तन्मध्यतः कलशं ग'हाभ्यन्तरे क्षिप्तवान् ।

उत्तर - (i) (ख) त्याग + इन्

(ii) पक्ष + इन्

(iii) क्रीडतः

(iv) इष् + शत

5 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) पर्यावरणरक्षणम् अस्मात् नीति + ठव् कर्तव्यम् ।
(क) नीतिकम् (ख) नितिकम् (ग) नैतिकम् (घ) नेतिकम्

(ii) दान + इन् संसारे मानं लभते ।

(iii) मनुष्यः सामाजिकः प्राणी अस्ति ।

(iv) सत्कर्मणा मनुष्यः देव + त्व प्राप्नोति ।

उत्तर - (i) (ग) नैतिकम्

(ii) दानी

(iii) समाज + ठव्

(iv) देवत्वम्

6 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) नारी सर्वैः पूज्या अस्ति ।
(क) नर + इन् (ख) नारी + डीप् (ग) नर + डीप् (घ) नर + टाप्

(ii) युध् + शानच् सैनिकाः पराजिताः न अभवन् ।

(iii) कोलाहलः न करणीयः ।

(iv) बल + मतुप् हि आशा ।

उत्तर - (i) (ग) नर + डीप्

(ii) युध्यमानाः

(iii) व + अनीयर्

(iv) बलवती

7 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) पवनेन कम्पु + शानच् वक्षः शोभन्ते ।

(क) कम्पमाना (ख) कम्पमानः (ग) कम्पमानाः (घ) कम्पमानम्

(ii) श्रीमान् + डीप् वन्दिता कक्षायां पाठयति ।

(iii) कर्तव्यपालने कदापि प्रमादी मा भव ।

(iv) इयम् एका पौराणिकी कथा अस्ति ।

उत्तर - (i) (ग) कम्पमानाः

(ii) श्रीमती

(iii) प्रमाद + इन्

(iv) पुराण + ठक्

8 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत-

1

(i) एतत् चित्रम् देश् + अनीयर् अस्ति ।

(ii) मनुबाई साहस + इन् बालिका आसीत् ।

(iii) सौभाग्यवान् भव ।

(iv) जनता सर्वं पश्यति ।

(क) जन + ता (ख) जन + तल् (ग) जन + त्व (घ) जन + ताप्

उत्तर – (i) दर्शनीयम्

(ii) साहसिनी

(iii) सौभाग्य + मतुप्

(iv) (ख) जन + तल्

9 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत—

1

(i) बालिकया गीतं गातव्यम् ।

(ii) धन + मतुप् निर्धनानां सहायतां वुर्वन्ति ।

(iii) अद्य साप्ताहिकी परीक्षा भविष्यति ।

(iv) श्रीकृष्णः अति ज्ञान + इन् आसीत् ।

(क) ज्ञाने (ख) ज्ञानी (ग) ज्ञानीम् (घ) ज्ञानम्

उत्तर – (i) गै + तव्यत्

(ii) धनवन्तः

(iii) सप्ताह + ठव् + डीप्/साप्ताहिक + डीप्

(iv) (ख) ज्ञानी

10 रेखाङ्कितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत—

1

(i) त्वया मङ्गः न हन् + तव्यत् ।

(ii) इयम् इतिहास + ठव् घटना अस्ति ।

(iii) वेसरी वने गर्जति ।

(iv) (लघुता) अपि कदाचित् शोभते ।

(क) लघु + तल् (ख) लघु + ता (ग) लघु + ताल् (घ) लघु + तास्

उत्तर – (i) हन्तव्यः

(ii) ऐतिहासिकी

(iii) वेसर + इन्

(iv) (क) लघु + तल्